

Goda råd & fakta

Alkohol dryck, lätt dryck, alkoholfritt – vad är vad?

Enligt alkohollagen klassas numer alla alkohol drycker med mellan 0 och 2,25 volymprocent alkohol som lätt drycker. Lätt drycker får säljas i livsmedelsbutiker.

Lätt drycker är inte samma sak som alkoholfria drycker. Även en väldigt liten mängd alkohol kan vara problematisk t ex för den som missbrukat alkohol. För han/hon kan även en liten mängd alkohol orsaka ett alkoholsug som leder till att personen tar återfall. För en del är även kakor, karameller eller mat som smaksatts med alkohol drycker ett problem. Nyktra alkoholister brukar därför för sin del föredra en nollgräns. En nollgräns är också den enda säkra gränsen mot alkoholskador på foster för den som är gravid.

Enligt EU:s märkningsregler ska alla drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol märkas med den korrekta alkoholhalten. Systembolaget har för sin del satt en egen lägre gräns på 0,5 volymprocent alkohol. Drycker med mellan 0 och 0,5 volymprocent alkohol kallas på Systembolaget alkoholfria. För att en dryck ska få märkas som alkoholfri ska det vara 0 alkohol. Men eftersom det finns en mätning osäkerhet på 0,5 volymprocent är det inte helt enkelt. Men om producenten vet att en dryck innehåller 0,5 volymprocent får den egentligen inte vara märkt som alkoholfri.

När det gäller alkohol i fasta livsmedel är det Folkhälsoinstitutet som bedömer missbruksrisken och någon bestämd alkoholgräns finns inte. Många livsmedel t ex filmjök innehåller lite alkohol så en bestämd nollgräns är teknisk svårt att genomföra.

Vad ska man ha för alkoholgräns?

Ska man kunna kalla en lokal alkoholfri kan man utifrån de olika definitioner som finns i samhället välja 0, 0,5 eller 2,25 volymprocent alkohol.

Den traditionella nykterhetsrörelsen i Sverige har ofta ett medlemslöfte för individer på 2,25 volymprocent. För lokaler har t ex IOGT-NTO en policy att man inte serverar lätt drycker utan man håller sig till alkoholfria drycker. Skälet är dels att underlätta för fd alkoholister och barn, dels att inte medverka till att återskapa de alkoholnormer som finns. Man ska så att säga inte lära sig att dricka öl/vin i nykterhetsrörelsen.

Ska alla kunna delta i nattvarden?

För att alla ska kunna delta i nattvarden måste drycken vara helt alkoholfri. Dels finns många barn i kyrkorna, dels klarar vissa nyktra alkoholister inte någon som helst smak av alkohol. Känsligheten är störst bland dem som nyligen lämnat ett missbruk. De har kanske tack vare sin överlåtelse till Kristus tagit sig ur beroendet och är angelägna om att delta i nattvardsfirandet.

Enligt prästen Mikael Bedrup kräver det att nattvardsdrycken inte får ha varit jäst någon gång under tillverkningen. Så kallat kommunionsvin eller avalkoholiserat vin kan därför inte användas.

Vanligt är därför att druvjuice används för att garantera att alla kan delta i nattvarden.

Personal, ledare och förtroendevalda

Personer som luktar alkohol kan inte medverka i offentlig eller enskild gudstjänst av hänsyn till barn från missbruksmiljöer, nyktra alkoholister och den allmänna tryggheten.

Lukten är en bra indikator eftersom den avslöjar att personen har druckit alkohol även om den inte vinglar eller sluddrar. Genom att sätta gränsen på de som tjänstgör vid lukten av alkohol slipper man också en konstig diskussion om hur mycket eller varför personen druckit.

Gamla testamentets präster fick inte tjänstgöra om de druckit någon alkohol. Paulus skriver: Ljuset bär frukt, berusa er inte Ef 5:8-18.

Kontinuitet

En kyrka, församling eller organisation som vill visa sitt engagemang för glömda barn och alkoholister bör varje år uppdatera sig om alkoholsituationen i samhället och vilket värde en alkoholfri miljö har. För att hålla sig uppdaterat kan man t ex bjuda in kommunens samordnare för drogförebyggande frågor eller någon från VITA Nykter till en träff eller en temagudstjänst.

Vi är övertygade om att ni har personer i er församling som redan är engagerade och kunniga i alkoholfrågorna. Engagera dem. De kan kanske organisera en ledarsamling för barn- och ungdomsledarna varje år för att de t ex ska lära sig att upptäcka och stödja glömda barn.

De som certifierar lokaler blir också medlemmar i VITA Nykter och får därmed kontinuerligt information om utbildningar och kampanjer.